

Munkanélküliség Fehérgyarmaton és a kistérségben (vázlat)

- Az Észak-alföldi Régió és a Fehérgyarmati Kistérség helyzete.

Az Észak-alföldi Régió és a Fehérgyarmati Kistérség Európában (és ami még szomorúbb, az Unióban nem túl előkelő helyen szereplő Magyarországon belül is) a legszegényebb, legelmaradottabb, hátrányos helyzetű területek közé tartoznak. Ez annak ellenére így van, hogy földrajzi fekvésünk elméletileg kedvező; az Észak-alföldi Régió 6 kilométernyi uniós (szlovákiai), valamint 338 kilométernyi EU-n kívüli (ukrajnai és romániai) határszakasszal rendelkezik. Ennek ellenére nincsenek komoly befektetések. Magasak a munkanélküliségi mutatók: a kistérség munkanélküliségi rátája 13,7%, ami jóval meghaladja az országos átlaghoz képest magas, 7,8%-os észak-alföldi régiós átlagot is. A nők és a roma lakosság körében az átlagnál is magasabb a munkanélküliek aránya; **a roma népesség minimum 70%-a tartós munkanélküli /létszámarányuk 3,5-4% lakosságon belül/, a nők aktivitási rátája pedig a 45%-ot sem éri el.** A nők esetében magyarázatul szolgál a kedvezőtlen mutatókra, hogy körükben jellemző a munkanélküliség előli menekülés, több gyermek vállalása néha erőn felül is. Térségünkben meglepően magas a tartósan beteg gyermekek száma is, akik után a családok magasabb összegű szociális juttatásokban részesülnek.

A fiatalok elvándorlása - ami **különösen a 29 év alatti képzett munkavállalók körében magas** – elgondolkodtató és szomorú jelenség. Magyarázatul szolgál az elvándorlási késztetésekre, hogy a 35 év alattiak aránya a munkanélküli népességen belül meghaladja a 30%-ot. A pályakezdő fiatalok aránya is 12% fölött van. A maradásnak sokszor csak családi, vagy anyagi oka van, például rövid időre sem tud albérletet kivenni a fiatal a nagyvárosokban.

-Aprófalvas településszerkezet.

A kistérségre jellemző, hogy főként kistelepüléseken élnek az emberek (a lakosok száma a központi településen sem haladja meg a kilencszázat, és csak néhány olyan község van, ahol ezernél több ember él.

- Képzés, szakképzés, munkahelyteremtés.

A hagyományokon alapuló képzést fel kell váltania a piacképes szakmák oktatásának, a magas színvonalú szakmunkásképzésnek, mivel miközben magas a munkanélküliség, egyes szakmák szakembereiből hiány van. Az Ipari Parkba települő vállalatok, vállalkozások is sokat segíthetnének, kijelölve egy új utat a modern szakképzés irányába. Kiemelten fontos a helyi viszonyokhoz igazodó munkahelyteremtés szükségességére felhívunk a figyelmet (mikro- és középvállalkozások támogatása, nagyobb cégek letelepedésének segítése.)

- A nők munkaerő-piaci esélyei.

A fentebb is vázolt jelenlegi helyzeten feltétlenül változtatni kell, komoly, életképes stratégiát kell kidolgozni a nők nagyobb arányú munkavállalásának megalapozására, elősegítésére. A gyermekvállalás mellett is megtartható munkahelyek szerepe kiemelten fontos a városban és a térségben.

- Munkanélküliség a roma lakosság körében, esélyek, lehetőségek a kedvezőtlen mutatók megváltoztatására.

A roma munkanélküliség arányának csökkentésére vonatkozó elképzelések bemutatása (képzés, szakképzés, védett munkahelyek létesítése a térségben, a roma népesség aktív bevonása a helyzetük megváltoztatását célzó programok kidolgozásába, stb.).

- A kedvezőtlen folyamatok következményeinek bemutatása

A kedvezőtlen folyamatok következményeként megfigyelhető a lakosság elöregedése, a kilátástalan helyzetben fokozottabban jelennek meg a súlyos szociális és életvezetési problémák, gyakori az alkoholba, vagy más szenvedélybe menekülés. (Részletes helyzetelemzés)

- A szociális ellátó rendszer lehetőségei a munkanélküliség csökkentésében, a hátrányos helyzetű családok felzárkóztatásában

Az aktív korú, nem foglalkoztatott, rendszeres szociális segélyben részesülő emberekkel való rendszeres kapcsolattartásban rejlő lehetőségek, illetve a családgondozás, a veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő és jelző rendszer tagjai között megvalósuló együttműködés bemutatása. A meglévő rendszerben rejlő, ma még kiaknázatlan lehetőségek felvázolása.

- Az összefogás szerepe jelentősége, a projekt sikerének megalapozása

- A folyamatos párbeszéd biztosítása, az együttgondolkodás lehetőségének megteremtése a munkavállalók, településvezetők és cégvezetők, a munkaügyi szervek, a szociális szféra munkatársai és a roma lakosság képviselői között a pályázati program keretein belül alapvető fontosságú, mely alapját képezi a sikeres megvalósításnak. A párbeszéd későbbi kiterjesztésének lehetőségei – elképzelések a pályázati programot követő időszakra vonatkozóan.

A Városi Szociális Központ szervezésében, illetve partnerségi részvételével megvalósult programok tapasztalatainak bemutatása

(Roma program és Férfihónap, mint nagyobb, sikeres projektek ismertetése. A nyári gyermekprogramok jelentősége a származás alapján kialakuló ellentétek megelőzésében).

Szabó Ádám